

ความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
Teacher Expectation on Decision Making of School Administrator' s: Donmuang
Taharnagardbumrung School Under the Secondary Education Service Area Office 2

สุชาดา สังข์ทอง* และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 Suchada Sangthong and Prompilai Buasuwan
 Graduate School, Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร เมื่อจำแนกครูตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน กรณีศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูจำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการเลือกทางเลือกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การปฏิบัติตามทางเลือก และการศึกษาทางเลือกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และครูที่มีอายุและประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : กระบวนการตัดสินใจ, ความคาดหวังของครู, ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)

e-mail: suchamook@gmail.com

The purposes of this research were 1) to study teacher expectations on decision making of school administrator 2) to compare teacher expectations on decision making of school administrator's by gender, age, the education level and work experience in a case study of Donmuang Taharnagardbumrung school under the Secondary Education Service Area Office 2. The sample consisted of 112 teachers of Donmuang Taharnagardbumrung school. The research instrument was questionnaires which had reliability at 0.98. The data was analyzed using percentage, mean, standard deviation, Independent t-test and One-way ANOVA.

The results were as follows: Teacher expectation on decision making of school administrator both for overall and each aspect are at highest level. The aspect on selection of alternatives was at the highest level followed by selection for alternative and taking action on selected alternative. There is no statistical difference in teacher expectations on decision making of school administrator when compared by gender and education level but were found to be statistically different at the .05 level when compared by age and work experience.

Keywords: Decision making of school administrator, Teacher expectation

บทนำ

ประเทศไทยอยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานาน ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน อันเนื่องมาจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก แต่ประเทศไทยกลับมีข้อจำกัดทางปัจจัยพื้นฐานหลายด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพในการพัฒนาประเทศ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีหลักการสำคัญของการพัฒนาคือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาให้คนมีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

การศึกษาเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้และความสามารถที่ตรงตามกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ เห็นได้จากประเทศที่พัฒนาแล้ว เมื่อประชาชนมีการศึกษาสูงส่งผลให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพดี ซึ่งย่อมแตกต่างจากประเทศที่ประชาชนมีการศึกษาต่ำ จึงนับว่า การศึกษาจึงเป็นรากฐานและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศจึงจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้การศึกษาที่มีความเจริญก้าวหน้ามากที่สุด (ประยูรฤดี,

2549) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ตามมาตรา 39 ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหาร วิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง จากสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าว มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและอิสระในการบริหาร ส่งผลให้ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น ซึ่งการตัดสินใจนั้นเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีเรื่องของการตัดสินใจเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ เริ่มตั้งแต่ขั้นการวางแผน การจัดองค์กร การจูงใจ และการควบคุม ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจเพื่อให้การบริหารงานทุกอย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามที่ Herbert A. Simon (1977, อ้างใน: จินตนา ปานเปีย, 2557) กล่าวว่า “กระบวนการบริหารก็คือกระบวนการตัดสินใจ” เพราะการตัดสินใจ เป็นกระบวนการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากการตกลงใจและสั่งการเพื่อให้มีการปฏิบัติงาน จึงเห็นได้ชัดว่าการตัดสินใจนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร

การตัดสินใจที่ดีนั้น ผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาการตัดสินใจซึ่งมีความสำคัญที่จะช่วยให้เลือกแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารงานได้ในบทบาทของผู้บริหาร ซึ่งแต่ละคนอาจใช้กระบวนการตัดสินใจที่แตกต่างกัน จากแนวคิดของ Kaufman (1974 อ้างถึงใน ไกรสอน คำน้อย, 2560) ซึ่งแบ่งกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ การนิยามปัญหา การศึกษาหาทางเลือก การเลือกทางเลือก การปฏิบัติตามทางเลือก และการประเมินผลและการปรับปรุงข้อบกพร่อง และตามแนวคิดของชนงกรณ์ กุณพลบุตร (2547) ซึ่งแบ่งกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 7 ขั้นตอน การกำหนดปัญหาและหาสาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือก การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจเลือกทางเลือก การดำเนินการตามทางเลือก การประเมินผลที่เกิดจากทางเลือก และการสนับสนุนและการยอมรับการตัดสินใจ ในแต่ละขั้นตอนนี้ ผู้บริหารต้องพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ อย่างรอบคอบ อาศัยองค์ประกอบหลายประการ เช่น สภาวะการณ์ เวลา สภาพแวดล้อม ตัวผู้ตัดสินใจ และอื่น ๆ ซึ่ง อย่างไรก็ตามการตัดสินใจจะดีหรือไม่เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อมูลในแต่ละขั้นตอน คุณภาพของบุคคลที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหาร เพื่อให้องค์กรมีการจัดการที่เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพสูงสุด

การตัดสินใจถือเป็นหัวใจของการบริหาร และเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญของผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้บริหารทุกคนจะต้องศึกษาให้ทราบซึ่งถึงกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง และมีพฤติกรรมตัดสินใจที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับสถานศึกษา ผลจากการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่สถานศึกษาคุณภาพ ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญในการเป็นกลไกให้เกิดการพัฒนาการศึกษา ให้มีคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ และเกิดความเสมอภาคในการให้บริการทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมส่งผลดีต่อการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศต่อไปในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547)

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการตัดสินใจการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคาดหวังของครู กรณีศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดของ Kaufman (1974) กระบวนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน คือ การนิยามปัญหา การศึกษาหาทางเลือก การเลือกทางเลือก การปฏิบัติตามทางเลือก และการประเมินผลและการปรับปรุง ข้อบกพร่อง กระบวนการตัดสินใจนั้นจะต้องผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำ กับผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ เนื่องจากการตัดสินใจของผู้บริหารมีผลต่อองค์กรโดยรวม ผู้บริหารจึงต้อง เลือกแต่กิจกรรมที่จะนำไปสู่ผลดี และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปเป็นแนวทางพัฒนากระบวนการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ตามความคาดหวังของครู มีการดำเนินงานและบริหาร สถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนและ บุคคลที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร กรณีศึกษาโรงเรียน ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เมื่อจำแนกครูตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ซึ่งมีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 156 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 112 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยมีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผลงานวิจัย เอกสารทั้งในและต่างประเทศ
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามเป็นรายข้อเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการศึกษาความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 ขึ้นไป สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วทดลองใช้กับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) มากกว่า 0.7 ขึ้นไป
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ความถี่
2. ร้อยละ
3. ค่าเฉลี่ย
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. การทดสอบค่าที (t-test)
6. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเลือกทางเลือก อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การปฏิบัติตามทางเลือก การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง การนิยามปัญหา และการศึกษาทางเลือก

ด้านการนิยามปัญหา

ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นตอนการนิยามปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารใช้

วิจารณ์ญาณในการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบหาสาเหตุของปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารสามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการศึกษาทางเลือก

ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในขั้นตอนการศึกษาทางเลือก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารมีการกำหนดทางเลือกมากกว่าหนึ่งทางเลือกขึ้นไปในหนึ่งประเด็นของปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการเลือกทางเลือก

ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในขั้นตอนการเลือกทางเลือก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดแล้วนำไปสู่การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ผู้บริหารมีการเปรียบเทียบประโยชน์และความเสี่ยงประกอบการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการปฏิบัติตามทางเลือก

ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในขั้นตอนการปฏิบัติตามทางเลือก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ผู้บริหารปฏิบัติตามทางเลือกที่ตัดสินใจแล้ว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในขั้นตอนการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารมีการสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรูปเล่ม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่าครูที่มีเพศและวุฒิการศึกษา มีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.50 แต่ครูที่มีอายุและประสบการณ์สอนที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ระดับความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะครูมีความคาดหวังต่อผลการตัดสินใจที่ดีที่สุดจากกระบวนการ

ตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ความคาดหวังในด้านการเลือกทางเลือกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตามทางเลือก และด้านการศึกษาทางเลือกค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งอาจเป็นเพราะในด้านการเลือกทางเลือก และการปฏิบัติตามทางเลือก จากกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อมายังครูมากที่สุด ทำให้ครูมีความคาดหวังให้ผู้บริหารมีการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และครูมีความคาดหวังด้านการศึกษาทางเลือกน้อยที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะครูมีมุมมองว่า หน้าที่การตัดสินใจเป็นบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารที่ต้องมีการตัดสินใจตลอดเวลา ผู้บริหารต้องการศึกษาข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางประกอบการศึกษาทางเลือก เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และในสภาวะการณ์การบริหารจัดการในภาวะเร่งด่วน ย่อมส่งผลให้ผู้บริหารมีเวลาในการศึกษาทางเลือกน้อย และขาดการร่วมระดมความคิดเห็นในการศึกษาทางเลือกจากบุคคลอื่น ซึ่งการศึกษาทางเลือกที่ดีที่สุดนั้น ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2560, 299) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัย 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุดในภาพรวม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 75.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพิทักษ์ แพทย์ผล (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายด้านอยู่ในระดับมาก 1. ด้านคือการบริหารงานวิชาการ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน การมีส่วนร่วมของครูชายกับครูหญิงในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) การมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์มากกับครูที่มีประสบการณ์น้อยในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจในการสั่งการ ในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกตามประเภทที่โรงเรียนเปิดทำการสอน โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกครูตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน

จากการเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกครูตามเพศ พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

แตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูเพศหญิงมีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าครูเพศชาย สอดคล้องกับวิจัยของกันต์ฤทัย พันธุ์สวัสดิ์ (2559) เรื่อง ประสิทธิภาพการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า 1. ประสิทธิภาพการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู ภาพรวมและลักษณะเกณฑ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับดังนี้ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านการให้ความมั่นคงในการทำงานของบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร และ ด้านการสรรหาบุคลากร 2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และเพศ แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกครูตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูที่มีช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ครูที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี ช่วงอายุ 31-40 ปี และช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะครูที่มีอายุมากย่อมมีประสบการณ์ในการทำงานที่คาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการตัดสินใจที่ดีที่สุด เพื่อบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามตามเป้าหมายที่ผู้บริหารได้ตั้งไว้

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกครูตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิกศศึกษาแตกต่างกัน พบว่า วุฒิกศศึกษาที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูที่มีวุฒิกศศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีวุฒิกศศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งอาจเป็นเพราะครูที่มีวุฒิกศศึกษาระดับปริญญาโทมองเห็นข้อจำกัดและอุปสรรคที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลวรรณ ยอดยิ่ง (2557) เรื่อง การตัดสินใจการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้แก่ รูปแบบที่ 4 คือ ผู้บริหารตัดสินใจโดยได้รับการปรึกษากับกลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วตัดสินใจ 2. เปรียบเทียบการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิกศศึกษา ประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นจำแนกตามวุฒิกศศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกครูตามประสบการณ์สอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อ

กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอน 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ครูที่มีประสบการณ์สอน 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งอาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์สอนมาก ย่อมเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนน้อย และมีความผูกพันกับสถานศึกษา ที่ต้องการให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ จึงมีความคาดหวังต่อผลการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร พงษ์ใหญ่ (2548, 65) วิจัยเรื่องพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใน 2 ด้าน คือ ด้านอายุกับระดับการศึกษา ส่วนด้านประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกันการเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ด้านอายุในงานการบริหารทั่วไปแตกต่างกันเพียงด้านเดียว และด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ งานการบริหารบุคลากรและงานการบริหารทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร พบว่า ด้านการเลือกทางเลือก มีค่าเฉลี่ยในสูงที่สุด รองลงมา คือ การปฏิบัติตามทางเลือก ผู้บริหารควรมีแนวทางในการเลือกทางเลือกที่เน้นให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกทางเลือก โดยเน้นประโยชน์ที่เกิดกับสถานศึกษา

2. ความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร พบว่า ด้านการศึกษาทางเลือก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อย่างไรก็ตามการศึกษาทางเลือกเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการตัดสินใจ เนื่องจากการศึกษาทางเลือกเป็นการพิจารณาถึงทางเลือกในหลาย ๆ ทางเลือก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาทางเลือก โดยอาศัยข้อมูลในด้านต่าง ๆ เช่น องค์กรความรู้ สภาวะการณ์ เวลา สภาพแวดล้อม และอื่น ๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการศึกษาทางเลือกอย่างละเอียดและรอบคอบ และให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาทางเลือก เพื่อให้มีทางเลือกที่ดีที่สุด ไปใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

3. ความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร พบว่า ด้านการเลือกทางเลือก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในรายชื่อผู้บริหารเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นถึงผู้บริหารเมื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกแล้วนั้น ต้องนำทางเลือกนั้นไปสู่การปฏิบัติจริง มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นที่รับทราบอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 2 ดังนั้นทำการศึกษาคั้งถัดไป ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ความคาดหวังของครูต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร พบว่า ด้านการศึกษาทางเลือกมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาทางเลือกเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา และเน้นการมีส่วนร่วมในการศึกษาทางเลือกของทุกภาคส่วน

3. การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาความพึงพอใจต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ควบคู่กับการศึกษาความคาดหวังต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

4. การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจและแนวทางการตัดสินใจ ตลอดจนผลของการตัดสินใจเชิงลึก

References

- Jintana Panpia. (2014). *Decision – Making Behavior of Administrators in Basic Education Schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 4*. (Master of Education Independent Study). Kanchanaburi Rajabhat University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Kaison Comnoi. (2017). *The Buddhist Decision - Making Model for School Administrators under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok*. (Doctor of Philosophy) Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Program in Buddhist Educational Administration. (In Thai)
- Kanruthai Pansawat. (2016). The Effective Decision of Personnel Management in The Opinion of School Administrators and Teachers under Factors Phranakhorn Sriayuttaya Primary Educational Service Area Office. *The Research Promotion Association Journal*, 7(3). (In Thai)
- Office of the Education Council. (2004). *Ministry of Education: The School Administration to be a Quality School*. (In Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *The Twelfth National Economic and Social Development Plan (2017 - 2021)*. Office of the Prime Minister. (In Thai)
- Pitak Patphon. (2003). *Teachers' Participation in School Administrative Decision – Making in Expanded School under Chonburi Primary Educational Service Area Office*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (In Thai)

- Prayoonruedee Phathithamthon. (2006). *A study of the satisfaction of the parents towards educational management of Amnauyvidhya school, Samutprakarn*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Reutairat Punyasim. (2017). Administration Involved Affecting the Effectiveness of Education under the Jurisdiction of Secondary Educational Service Area Office 9. *Silpakorn Educational Research Journal*, 9(1), 299-313. (In Thai)
- Sunthorn Phongyai. (2005). *Decision – Making Behavior of Administrators in Basic Education Schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2*. (Master of Education Thesis). Phetchaburi Rajabhat University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (In Thai)
- Wimonwan Yodying. (2014). *Decision – Making on Academic Affair of School Administrators under Cnanthaburi Primary Educational Service Area Office 2*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (In Thai)

ผู้เขียน

นางสาวสุชาดา สัมภ์ทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 1090

E-mail: suchamook@gmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพิไล บัวสุวรรณ

ประธานกรรมการที่ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 1090

E-mail: prompilai.b@gmail.com